

Az 51. Sík Sándor Cserkészcsapat havilapja, 4. évfolyam, 9. szám

PRÓBÁZÓ KÜLÖNSZÁM

A MADÁR FÜTYÜLI...

- CSAPATUNK HÍREI -

2012. MÁJUSI PROGRAMOK:

MÁJUS 26. PRÓBÁZÁS

Várunk minden lelkes próbázót (Vidra őrstől felfelé) a csapatotthon előtt!
Egész napos lesz a program, kérjük, hogy enni-innivalót mindenki hozzon magával! A próbák követelményeit lejjebb olvashatjátok!

Előzetes:

Június 2. Mixnic túra Mura völgyében HCS - 1700 m

Július 6-14. Nagytábor - Csehbánya

Aug.31-szept. 2 Gen Feszt / Bp. Aréna

Szept.9. Leány raj hétvége

ISTEN TUDJA, MIKOR LÁTUNK MEGINT ILYET...

- RÉSZLETEK A CSAPAT NAPLÓJÁBÓL -

NAGYTÁBOR 2011- VÁLLUSI ERDÉSZHÁZAK

2011. július 14. Csütörtök/Napközben

A szokásos reggeli móka után 7 felé osztotta Gyugyu őfelsége – az aktuális napostiszt – az őröket és 10 percenként útnak indultak, hogy teljesítsék a 9 állomásból álló akadályversenyt. A reggeli zászlófelvonásnál Marcsi mindenkit ismételten felhomályosított, hogy MENET ÁLLJ/INDULJ a helyes parancsszó, amit az akadályversenyen lehetett gyakorolni. (Több kevesebb sikerrel.

Természetesen csúszott a program így 15 óra körül került sor az ebédre, ami mennyei gyümölcsleves és finomságos lángos volt. Közben Joe bezsákmányolta a Bába-szennyeseket. ☺

Ebéd (vagy mi?) után, kurta csendes pihenő, majd méta és játékok.

A fürdősátrat előző este már rojtos cafatokká tépte harapta a szélvihar, ezt vissza kellett kötni, de a szél maradt. A lányok kezdték a fürdést, => szél. => sátor fellibben => lányok sikítanak => fiúk örülnek. Fürdés után a lányokat beborította a füst és a hamu, ami a katlanból áradt, ezzel lényegében megsemmisítette a fürdés-mosakodás illatosan tiszta gyümölcsét.

Vacsorára megint döbbenetes mennyiségű ételt pusztított el a banda és 20 órakor Klári szükségzavú eligazítása után kezdődött a meseerdő. Csizmás Kandúr (H. Peti), Harcos Molnárka (Gyugyu), Gonosz Szakácsnő (Dorka), Tündér (H. Marci), Királynő (Balikó Cs.), ... (T. Andris)

Este feltámadt a szél, s rohamtempóban szét kellett kapni a fürdősátrat., bedobálni a cuccokat a sátorba, de óriási mázlink volt, mert körülöttünk villámok, de minket elkerült a vihart. A tábor tüzet pokrócokon ültük végig. A „Révészlegény” óriási siker volt, mindenki tátott szájjal figyelte, hogy ki kit választ.

Az őrseget hajnali 1-ig a roverek adták. ☺ Utána a Pumák önkénteskedtek.

P.s.: Elfelejtettem megemlíteni, hogy ebéd után Marcsi, Hanga és Boróka, a 3 Muskrétás szinte láthatatlanul és hallhatatlanul lelépett.

Balikó Csilla „Mami”

2011. július 14. Csütörtök/Éjjel

Őrök: 11:00 – 01:00 / Rover fiúk
01:00 – 03:00 / Bálint + Marci
03:00 – 05:00 / Matyi + Bánk
05:00 – 07:00 / Ádám + Ottó

01-03 Bálint, Marci, Andris

Minekután a rover megbeszélésnek nem lett vége időben, nem tudtak felkelteni minket, de az Andris „szerencsére” felkelt magától és kis késéssel bár, de elkezdünk örködni. A Panka és a Borcsa a nagysátorban aludt, úgy hogy kinn ültünk a szabad ég alatt és nézzük a TELI HOLDAT!!! Nagyon szép. Az előbb mikor bementem a nagysátorba, a Borcsa felült, kérdeztem mi van vele, miért nem alszik, de semmit sem reagált. Biztos alva-ül. ☺

A Bálintnak hiányzik „A lány” és most csak rá tud gondolni. A következő öröktől ezúton szeretnék elnézést kérni, de a kaja elfogyott, megettük, nem hagytunk senkinek semmit!

Jah, hogy a legfontosabbat el ne felejtsem jelentem, mire felébredtünk a vihar ELMENT. A szél még picit fúj, ...Szép tiszta az ég látszanak a csillagok és a Hold is. Kezdünk fáradtak lenni. mindjárt keltjük a Matyit és a Bánkot. Nah pá!

6:45 A fiúkkal (Ottó + Andris) nagyon ügyesen kimertünk a teát. Főztünk 1 újat és felvágunk 4 kg kenyeret. Fél 7-kor aztán felkeltették a Sünöket akik nekiálltak a reggelinek.

A Réka felvisított. – A hangfokot még ne emeljük! – szóltam ki a sátorból. Valószínű az egyik fiú volt a kiváltó ok. A Nóri és a Borcsa a nagysátorban már biztos felébredt. Hát kezdődjön az utolsó pakolás nap! Ildi

Megjegyzés: Folyt. köv. a nagytáborban!

Készüljünk a próbázásra!

- CSERKÉSZÉLET ÉS VILÁGI GONDOLATOK -

A csapatunk megújítja a próbarendszerét.

A tervek szerint évente kell bizonyos mennyiségű pontot gyűjteni, viszont sokkal inkább Ti választhatjátok ki, hogy pontosan miből. Feltáruhatnak a rejtett képességek, rájöhetnek, mi minden érdekel még, mennyire szerteágazóak a cserkészképességek.

Fontos szabály, hogy a próbák csak egymásra épülve rakhatóak le: újonc próba után az I. próbát, aztán csak a II. próbát, azt követően a III. próbát.

- **Újonc próba** tehető: 13 témából – Kötelező minimum 7 témát a megadottakból választani, ehhez még 3 választott téma teljesítése elég a próbához. De lehet akár mind a 13 téma az újonc próba anyaga.

Újonc próba témakörei: cserkész lelkeség személyesen, cserkész lelkeség közösségben, illemszabályok, nemzeti jelképeink, nemzeti ünnepek, népdalok, népmese/ monda, családi ünnep, egyenruha ismerete, alak, csapatom ismerete, csomózás, kézimunka/szabás-varrás

- **I. próba:** 20 témából szerzett minimum 29 pont. Kötelező minimum 20 pontot a megadottakból választani, ehhez még a választott témákból szerzhető 9 pont. De lehet akár az összes pontot az I. próba anyagából összegyűjteni.

I. próba témakörei: cserkész lelkeség közösségben 1 pont, illemszabályok 2 pont, levélírás 1 pont, olvasottság 1 pont, műemlék ismeret 2 pont, nemzeti jelképeink 1, népszokások 1, nemzeti ünnepek 1, népdalok 2, népmese/ monda 1, regös rendezvény 1, egyenruha 1, alaki 1, csapat ismerete 2, csapatnévadó 2, sütés- főzés 2, gombaismeret 2, kötélmunkák 2, szabás-varrás 1, utazási ismeretek 2 pont

- **II. próba:** 20 téma – 34 pont Kötelező minimum 23 pontot a megadottakból választani, ehhez még a választott témákból szerezhető 11 pont. De lehet akár az összes pontot a II. próba anyagából összegyűjteni.

II. próba témakörei: cserkész lelkeség személyesen 2 pont, cserkész lelkeség közösségben 1, illemszabályok 2, levélírás 1, olvasottság 2, műemlékismeret 2, nemzeti jelképeink 2, népszokások2, nemzeti ünnepek 1, népdalok 2, rovásírás 1, családi ünnepek 2, egyenruha ismerete 1, alaki 1, csapat ismerete 2, csapattörténet 2, csapatnévadó 2, sütés-főzés 2, gombaismeret 1, kötélmunka 2, szabás-varrás 1 pont

- **III. próba:** 7 téma – 10 pont. Mindegyiket a próba anyagából kell teljesíteni.

III. próba témakörei: cserkész lelkeség személyesen 2, illemszabályok 1, műemlékismeret 2, népszokások 1, családi ünnepek 2, csapattörténet 1, sütés-főzés 1 pont

- **Választható** (fakultatív, de pontnövelő témák): 52 téma – 83 pont

Témakörök: népi játékok, népművészeti kismesterségek, titkos írás, regös rendezvény, stb. ...

Általunk kevés téma lett most kidolgozva, mert a kötelezőkre koncentráltunk, de érdeklődhetsz csapatparancsnokodnál, vezetőidnél a további választható témákról.

TÉMAKÖRÖK

Sík Sándor, csapatunk névadója:

Első próbához és második próbához 2 pontért:

Követelmény: Élete főbb eseményeinek ismerete, legalább egy versének tartalma

Rövid életrajz

- 1889. január 20-án született Budapesten.
- Apja Sík Sándor ügyvéd, anyja Winternitz Flóra, akik zsidó vallásból még gyermekeik születése előtt katolikus hitre tértek.
- Apja korai halála után anyja nevelte négy kisebb testvérével együtt.
- A család Gödöllőn lakott, ott végezte az elemi iskolákat és onnan járt be a budapesti piarista gimnáziumba. Itt öt osztályt végzett, majd 14 éves korában a piarista rendbe lépett.
- Egyetemi tanulmányait a budapesti egyetem bölcsészkarán magyar–latin szakos tanárjelölként végezte.
- 1910-ben a középiskolai tanári oklevélen kívül doktori diplomát is szerzett.

- Piarista tanári működését Vácott kezdte meg, majd a következő évtől a rend budapesti gimnáziumába kapott beosztást.
- Tanári, költői és irodalomtudósi munkája mellett 1912/1913-tól egyik alapítója és irányadója volt a magyar cserkészmozgalomnak, illetve első parancsnoka a budapesti piarista gimnázium cserkészcsapatának.
- 1915-ben két hónapig tábori lelkészként szolgált Péterváradon. Budapesten 1929-ig tanított, amikor a szegei egyetemen a II. sz. Magyar Irodalomtörténeti Tanszék nyilvános tanára lett. 1943. május 2-án római katolikussá keresztelte Radnóti Miklóst a budapesti Szent István-bazilikában.
- Budapestre újra csak 1945-ben költözött, mint az Országos Köznevelési Tanács ügyvezető alelnöke. 1946-ban rendjének tartományfőnöki tanácsosa, majd 1947. október 1-jétől magyarországi tartományfőnöke lett.
- Utolsó éveiben sokat tartózkodott pihenés céljából Mátrászentimrén, majd Klotildligeten.
- 1963. szeptember 28-án halt meg Budapesten, a Mikszáth Kálmán téri piarista rendházban. Temetése 1963. október 4-én volt a Farkasréti temetőben, de ott sírját 1980-ban fölszámolták, és hamvait a Kerepesi temető újabb piarista sírboltjába szállították.

Egy kis ízelítő Sík Sándor költészetéből:

Éjjeli őrség

Táborúznak parazsánál
Éji örök, üldögélünk.
Tábor alszik, csillag alszik,
Messze még a virradat.
Üldögélünk egymás mellett,
Olykor-olykor megkotorjuk
A hunyorgó parazsat,
S hallgatunk rá nagyokat.

Tisztás szélén körbe-körbe
Apró sátrak szundikálnak,
Túl az erdön törpe házak,
Rongyolt falvak alszanak.
Völgyön is túl város alszik:
Villanyfénynél hánykolódva
Lát lidérces álmokat.
Messze még a virradat.

Erdő alszik, tábor alszik,
Ország alszik, minden alszik,
Inszakadt kísértetes
Álom ólma mindenem.
Csak mi ketten itt a tűznél
Üldögélünk éberem,
Virrasztgatunk éberem,
Meg az Isten odafenn.

Szót se szólunk: egy az őrünk,
Egy a sátrunk, egy a szívünk,
Egy iramra zúgja marsát
Vérünkben a gondolat.
Színig áll a gondolattal
Szívünk kelyhe: meg van írva:

Köd is egyszer elhasad
Álom egyszer elszakad.

Cserkésztestvér: meg van írva:
Isten mozdul, felleg omlik,
Óra harsan és az éjnek
Síró mélye felszakad,
Akkor éber csepp tűzünkkel
Ébregetni álmodókat,
Keltegetni holtakat:
Mi leszünk a virradat.

Egyenruha ismeret

Újjoncoknak: Az egyenruha részei és viselése
Első próbához: Az egyenruha jelzései, próbajelvények ismerete
Második próbához: tábori jelvény tervezése

Illemszabályok

(Köves J. Julianna: Illik tudni – a kulturált viselkedés szabályai)

Újjoncoknak: Illemszabályok különböző élethelyzetekben, köszönés, bemutatkozás, kézfogás fajták (Allan Pease: Testbeszéd)
Első próbához: Közlekedési udvariasság (pl.: nők előreengedése – mikor?)
Második próbához: A társasági illemszabályok ismerete (idősek, másneműek, öltözet megválasztás, étkezés)

Népszokások

Első próbához: Válassz ki egy népszokást, és egy hozzá fűződő szimbólumon keresztül mutasd be! (pl.: busójáráshoz készíts maszkot)
Jeles napok ismerete, hozzájuk kapcsolódó ismertebb népszokások
Második próbához: Az előzőek ismerete mellett a néprajzi tájegységek felismerése térképen

Nemzeti ünnepek

Újjoncoknak: Nemzeti ünnepek napjának ismerete, mikor mire emlékezünk?
Első próbához: Nemzeti ünnepek történelmi hátterének ismerete (osztályfoknak megfelelően → töröknyv)
Második próbához: Az előzőek ismerete alapján írd csapat, raj vagy őrsi megemlékezés tervezetét!

Népmesék, mondák

Újjoncoknak: 3 népmese vagy monda ismerete, egy szabadon választottat előadni
Első próbához: Mi a különbség a két fogalom között, mi jellemzi őket? 3 népmese és 3 monda ismerete, 1-1-et előadni. Egyénileg vagy csoportban előadni egy népmesét vagy mondát

Nemzeti jelképeink

Újjoncoknak: Nemzeti jelképek felsorolása, korona lerajzolása
Első próbához: Nemzeti jelképek szimbolikájának ismerete, Szombathely város címerének ismerete

Második próbához: Magyar szent korona története, magyar koronázási szokások, Vas megye címerének ismerete

Cserkész lelkiesség személyesen

Újoncoknak: Napi jótett elhatározása és megtartása

Második próbához: Saját napló vezetése és részvétel legalább egy lelkigyakorlaton vagy lelkiismereti könyv elolvasása, Biblia ismerete

Cserkész lelkiesség közösségben

Újoncoknak: Napi imádságok ismerete, keresztvetés

Első próbához: Legalább egy imádság kezdése, levezetése a szertartások alatt vagy ministrálás a szentmisén, egyéni ima mondása, védőszent életének ismerete

Második próbához: lelki nap programjának összeállítása

Csapatom ismerete

Újoncoknak: csapatom neve, száma, kerületem száma, csapatparancsnokom és őrsvezetőm pontos neve

Első próbához: csapatom tiszti karának ismerete, őrsvezetőm címe, Őrsi riadólánc összeállítása és ismerete

Második próbához: csapatom öregcserkészeinek és korábbi vezetőinek ismerete

Kötélmunka

Újoncoknak: egyszerű csomó, egyszerű kettős, sváb hurok megkötése, masni és cipőfűző kötése, hármass fonás ismerete

Első próbához: Az előzőeken túl a szorító nyolcas, sátorfeszítő csomó megkötése, szakszerű csomófeltekerési mód bemutatása, ötös fonás, két rúd biztonságos összekötése, hordágykészítés, egy tábori tárgy készítése (cipőtartó, csajkatartó, stb.)

Második próbához: Plusszban az életmentő csomó megkötése, nyakkendő kötése, valamint min. 5 szabadon választott csomó megkötése

Segédlet: <http://csomo.gyujtemeny.com/>

Családi ünnepek

Újoncoknak: képes vagy szöveges beszámoló egy családi ünnepről

Első próbához: közvetlen családtagok születés- és névnapjának összeírása, meglepetés készítése egy családtagnak jeles napon

Második próbához: családfa összeállítása 3 generációra visszamenően

Levél-, vagy képeslapírás (előre elkészíthető)

Az I. és II. próbához:

Mivel még egyetlen levél vagy képeslap sem ért el hozzám... (Lehet, hogy az erdei manók ennyire hírcserkészek? Ki tudja?) Itt van egy kis változtatással.

- A levélírás témája: Ezért érdemes „cserkész(k)edni”.
  - Kedvenc/kedves cserkészélményed, bármilyen történet, kis anekdota. Pl. Berci első táborára készültünk otthon, mindenki pakolta be a táskáját, amit a teherautó elvisz. Erősködött, hogy az állatát - amivel együtt alszik -, Pupit a kétpúpú plüssstevét is elcsomagoljuk, hátha elveszti a vonatút során. Este viszont kereste. Emlékeztettük: a nagy táskába rakta, már talán utazik a tábor helyszínére. Mire Berci: „ja, igen a Pupi már cserkészedik”.

- Ügyeljenek a levél formai részére!
(Címzés, megszólítás, bekezdések, dátum, aláírás...)
- Kérlek, hogy mindenképp kézzel írjatok!
- A képeslapírás/rajzolás a kiscserkészek és kiscserkész-jelöltek kiváltsága. A téma ugyan az.
  - Nagyon kérek, ezt se felejtsetek el aláírni! Pluszpont jár a titkosírásért!

A kész műveiteket adjátok fel postán, vagy hozzátok el a próbázásra!

Kiss Dorottya Judit
9789 Sé, Gyöngyvirág u. 11.

Alaki

- újoncpróba: Vigyázz! Pihenj! Tisztelegj!
Sorakozó! vezényszavak ismerete
- I. próba: fordulások álló helyzetben
- II. próba: lépéstartással menetelés. tábori zászlószertartáskor szolgálatátadás, őrs helye a csapat zárt rendjében.

Rovásírás

Csak a II. próbához kötelező: olvasás és írás az abc használatával.
Lehet még pontot szerezni, ha valaki tud írni, olvasni az abc használata nélkül, rovásírás pálcát farag vagy eredeti rovásírás anyagot gyűjt/ fényképez.

Olvasottság, olvasás

Első és második próbához

Kiscserkész-jelölteknek:

A csodaóra (Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág 1. kötet)

Vagy megtaláljátok itt:

<http://www.nepmese.hu/mesetar/Mes%C3%A9k/Var%C3%A1zs-mes%C3%A9k/A-csoda%C3%B3ra/details>

Kiscserkészeknek:

1. Andorás vitéz (Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág 2. kötet)

<http://www.nepmese.hu/mesetar/Mes%C3%A9k/Vit%C3%A9zes-mes%C3%A9k/Andor%C3%A1s-vit%C3%A9z/details>

2. Tatár hídja (Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág 3. kötet)

<http://www.nepmese.hu/mesetar/Mes%C3%A9k/Vit%C3%A9zes-mes%C3%A9k/Tat%C3%A1r-h%C3%ADja/details>

Cserkészeknek:

Fehér Klára: Bezzeg az én időmben 1-5. fejezetek

<http://mek.oszk.hu/02400/02483/index.phtml>

<http://mek.oszk.hu/02400/02483/02483.htm>

Középiszkolás cserkészeknek, idősebbeknek:

Wass Albert: Elvész a nyom

<http://www.piar.hu/pazmany/k479.htm>

<http://reno.freewb.hu/>

<http://www.scribd.com/doc/24918174/Wass-Albert-Elvesz-a-nyom>

A kiscserkészeknek szóló történetek rövidebbek, mert nekik önállóan kell olvasni őket! A próbázás alkalmával az olvasottakról, vagy azzal kapcsolatban lesznek kérdések.

Népdalok

(max.8 pont)

**Bartók Béla tizennégyezer magyar dallamot ismert,
Kodály közel harmincezret.**

**A Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetében
ma mintegy százötvenezer népdalt tartanak nyilván.**

Ha valaki valamit tud, ismer, megtanult
akkor azt el is tudja énekelni!

- Tanulj meg legalább öt korábban nem ismert népdalt!
(Értelem szerűen ez mindenkinél változó) **Újonc próbát tevőknek**
- Ismerj min. 20 népdalt, ezeket írd le egy népdalos füzetbe!
(cím, származási hely, szöveg) (2 pont) **Első próbásoknak**
- Ismerj min. 30 népdalt! Ismerd a népdal stílusokat, műfajokat! (2 pont) **Második próbásoknak**

Segédlet a felkészüléshez:

Népdal stílusok:

- Régi stílusú dallamok. (gyökereiben honfoglalás előtti) recitáló siratóénekek
- Új stílusú dalok. (másfél évszázada keletkeztek)
- Ütempáros dallamok. (gyermekjátékok, népszokások dallam, szokásdalok)

A népdalokat szokták csoportosítani:

- Szövegük
- Rendeltetésük,használatuk
- Felépítésük
- Származási helyük szerint. (négy **nagy** tájegység van: Dunántúl
Felföld
Alföld
Erdély
Moldva)

- Ismerj min. 5-5 csúfolódót, balladát, katonadalt, szerelemről szólót, **Választható**
és betyár dalt,az előzőeken kívül! (2 pont)
- Taníts meg legalább 1 új népdalt a csapatnak! **Választható** A népdalos
füzetedben min. 80 általad ismert népdal szerepeljen! Készíts egy tematikus
áttekintést az általad ismert népdalokból,**vagy** vegyél részt egy népdal versenyen!
(2 pont)

(először a soron következő próba pontokat kell teljesíteni a „választhatókat” csak
utána!)

Aki népdalokból szeretne próbázni ,készítsen egy népdalos füzetet, amibe le van írva – rendszerezve - az összes dal, amit ismer és hozza el próbázásra, meg a nagytáborba is!

(Hagyj ki benne helyet, mert bővülni fog! ☺)

Ezen felül mindenki fogalmazza meg előre: Miért fontos a népdal, mi a jelentősége?

Sőt azt is mondjátok majd el hogyha volt olyan aki már énekelt magyar népdalt, énekórán és cserkész rendezvényen kívül, egyedül vagy együtt valakikkel, csak úgy is, akár!

(Aki volt már így, annak valamivel könnyebb lesz megfogalmazni a választ ! ☺)

Kis segítség a felkészüléshez, írok néhány honlap címet ahol érdemes keresgélni:

- <http://www.fsz.bme.hu/mtsz/dalok/dalok.htm>
- <http://nepdal.gyujtemeny.com/magyar-nepdal.php>
- <http://www.szepe.hu/nota/nepdal/index.html>

Ezekon kívül is találhattok sok jó oldalt, és Youtube –on is nagyon sok dal meg lehet hallgatni csak ügyesen keresgéljete!

Örsgyűlésen is lehet kérdezni !

Sőt ha szerencséd van még válaszolni is tudunk, ☺ vagy a dalokban segíteni.

Sütés, főzés, tartósítás:

Első próbához:

- Képfelismerés (Gulyásleves, Rákóczi túros stb.)
- Egy egyszerű sütemény receptjének ismerete
- Három egyszerű étel receptjének és elkészítésének ismerete 6 főre
- Egyszerűbb tartósítási technikák ismerete (fagyasztás, befőzés, stb.)
- Otthon készült képek sütés-főzés közben (próbázó legyen a képen) plussz pontot ér Eperkének a próba előtt e-mailen küldve vagy a próbára magaddal hozva

Második próbához:

- Főzési alaplételek ismerete (pirítás, dinsztelés, rántás, habarás)
- Menü összeállítása egy őrsi portyához
- Legalább egy meleg étel elkészítésének irányítása a tábor lakói számára 50 főre

Szabás-varrás, kézimunka:

Újjoncoknak

- Elszakadt póló megvarrása
- Gomb felvarrása ingre

Első próbához

- Csapatszám hímzése
- Csajkaszák varrása

Második próbához

- Órsi zászló készítése
- A sátor karbantartása

Műemlék ismeret:

Első próbához:

- Valamelyik szombathelyi múzeum bemutatása

Második próbához:

- képgaléria készítés épületekről
- Szombathely nevezetességeinek csoportosítása
  - Szobrok
  - Műemlék épületek:- közintézmények, lakóházak
  - Templomok
  - Táblák, emlékhelyek
  - Temetők –sírkertek
  - Múzeumok
  - Kulturális intézmények, kiállítóhelyek...

Harmadik próbához:

- A különböző építészeti korok, hogyan jelennek meg Szombathelyen
- Minden korra egy-egy példát hozni, ha találsz.
- Egyéb művészeti ágak festészet, szobrászat...-képekkel
- Vas megye jelentősebb műemlékhelyeinek ismerete (nagyobb városok, Miről nevezettes?, tájegységek...)

Utazási ismeretek:

Első próbához:

- Menetrend keresése (honlapok: pl.: www.vasivolan.hu, www.elvira.hu)
- Menetrend ismerete (indulás, érkezés, oda, vissza)
- Menetrendben szereplő jelek felismerése (kerékpár szállítható a vonaton)
- A pontból B pontba „utazás” pl. Kőszegre le kellene menned vasárnap a 10-es misére Szombathelyről. Vissza pedig legkésőbb fél négykor kell megérkezned Szombathelyre. Mivel és mikor utaznál?

Halálosan és súlyosan mérgező gombák. – I. próba

Ma Magyarországon egy gomba okozza a gombamérgezések 90%-át : **Gyilkos galóca**

Mi alapján ismerjük fel a gyilkos galócát?

1. fehér lemez
2. fehér gallér
3. fehér bocskor

Mivel a kalap színe változó, ha ez a három meg van akkor ne nyúljunk a gombához!!

Közel 30 féle mérgező anyag van benne. Nincs ellenszere. Mivel a tünetek 1-2 nap múlva jelentkeznek ezért sokszor csak a máj transzplantáció segíthet.

Világító tölcser gomba:

Amivel felcseréljük: rókagomba. Azonban míg a világító tölcser gomba csoportos, addig a róka gomba sereges.

További súlyos mérgezéseket okozó gombák:
nagy döggomba, gyökeres tinorú, mérge pókhálósgomba

A gombaszedés és -fogyasztás szabályai

1. Mindenkinek fel kell ismernie a gyilkos galócát!
2. A saját szedésű gombát mindig meg kell vizsgáltatni gombaszakértővel!
3. Házalótól sose vegyünk gombát!
4. A piacon csak engedéllyel rendelkező árustól, engedélyezett tételből vásároljunk vadon termő gombát!
5. Ne higgyünk semmiféle gombafogyasztással kapcsolatos babonában!
6. Csak a friss, egészséges termőtestek alkalmasak fogyasztásra. A sérült, öreg, penészes gomba betegséget okozhat!
7. Ne fogyasszunk nyersen gombát!
8. A kész gombaételt hűtőszekrényben se tároljuk egy napnál tovább! A friss termőtestek két-három napig tárolhatók hűtőszekrényben.
9. Kisgyermeknek és érzékeny gyomrúaknak ne adjunk gombaételt!
10. Mérgezés gyanúja esetén forduljunk orvoshoz. Ha a tünetek a gombafogyasztást követő 12 órán túl jelentkeznek, azonnal hívjunk mentőt!

A gombák felismerése és csoportosítása. Fontosabb ehető gombák biztos felismerése. – II. próba

Gomba részei:

- „föld alatti”:gombafonalak/micélium
- „föld feletti” – látható része: bocskor, szár, tönk, gallér, termőtest, kalap

Termőtest alapján lehet:

- lemezes
- csöves

Táplálkozásuk alapján lehetnek:

- együtt élők (szimbiózisban van valamilyen másik élőlénnel) / nem bántja
- élősködő vagy parazita /bántja, felzabálja
- korhadék bontó

Fontosabb ehető gombák:

- **ízletes kucsmagomba**
Húsos termőteste fehér tönkre és kucsma formájú, sárgásbarna süvegre tagolódik. A süveg felületén szabálytalan, méhsejtekre emlékeztető képződmények láthatók, amelyekben tömlőszerű fonalakban (az ún. tömlőkben) spórák tömege fejlődik. A gombát kettévágva belsejében egyetlen üreget találunk.
- **ízletes vargánya**
Hálózatos tönkje, szivacsos fehér/sárga/fekete lehet. Termőrétege elválasztható a hústól.
- **fenyő tinóru**
nyálkás kalapját el kell távolítani, hamar kukacosodik
- **nagy őzláb gomba**
Kalapja fiatalon gömbölyű, később esernyőszerűen ellaposodik. Csak a csuklósan kifordítható tönk fölött púposodik ki. Felületén a barnás felbőr nagy, szabálytalan pikkelyekre repedezik szét és a fehér hús kilátszik alóla. Lemezei krémszínűek, sűrűn állók. A tönköt nem érintik, körülötte gyűrűben összenöttek. A tönk karcsú, magas, alul gumószerűen megvastagodott. Rajta jól fejlett, kettős szélű, mozgatható gyűrű található.
- **piruló galóca**
könnyen felismerhető, ha elvágjuk a szárát piros elszíneződést mutat
- **sárga róka gomba**
serege, citromsárga színű
- **kékhátú galambgomba**
Kezdetben domború kalapja idővel lapos, majd benyomott közepű lesz. Színe változatos: ibolyakék, zöldessárga, zöldeslila vagy bíboros. Megbízható ismertetőjele, hogy kalapbőre könnyen lehúzható, s alatta a hús ibolyakék színű. A lemezek fehérek, sűrűn állók. Megérintve elhajlanak és nem törnek meg, mint a többi galambgomba lemezei.
- **mezei vagy kerti csiperke**
Lemezeik csokoládébarnák, s tönkjük galléros. A mezei csiperke kalapja fehér, de a közepe táján kicsi barnás pikkelyek is lehetnek. A lemezek színe a kezdeti világos rózsaszínről - a spórák érése miatt - jellegzetes csokoládébarnára változik. Tönkje fehér, tömör, lefelé kissé vékonyodó. Gallérja a tönk felső harmadában található, vékony, hártvány
- **lila pereszke**
- **essziről feltűnő ez az élénklila, később barnáslila színű gomba.** Kalapja eleinte domború, később ellaposodó. Csupasz, sima tapintású. A lila lemezek idővel lilásbarnákká vagy húsbarnákká válnak. A tönkre kis foggal lefutnak. A tönk hengeres, zömök, lila. Tövén lilás micéliumbevonat is lehet. A felső részén deres, pelyhes. A termőtestet átvágva megállapítható, hogy a húsa is lilás. Kellemes, aromás illata van, jóízű.

Népi játékok:(„választható” kategóriás)

- Vegyél részt minél több népi játékban, ismerj legalább ötöt.

Például:

- farkas szem
- ipi apacs
- kidobó stb.
- Hátulsó pár

Innen lehet keresgélni: <http://www.homoludens.hu/nepi-jatekok> (1 pont)

- Ismerj (min.) tíz népi játékot.

Válaszd meg: Hogyan keletkeztek a népi játékok?

Milyen népszokásokhoz kapcsolódtak népi játékok? (min.3) (2 pont)

- Taníts meg és vezess le (örösdnek, csapatnak) néhány népi játékot (1 pont)
- Gyűjts egy új népi játékot. (1 pont)

Regös rendezvény

- Vegyél részt egy regös rendezvényen (1 pont) elsőpróbásoknak
- Vegyél részt egy regös táborban (2 pont) „választható”
- Segíts egy regös rendezvény lebonyolításában (2 pont) „választható”
- Szervezőként vegyél részt egy regös rendezvény előkészületeiben és segíts a megvalósításában is. (2 pont) „választható”

Titkosírás fejtése (nem igényel otthoni felkészülést) VÁLASZTHATÓ

- Fejtsetek titkosírást időre! Természetesen a kód nem lesz teljes, gondolkodni is kell majd bőven. Morse-jelek, rovásírás, cserkésztvény, cserkész költemények ismerete előnyt jelentenek!

Népművészeti kismesterségek VÁLASZTHATÓ

- Ismerd meg egy népi kis mesterség alapfogásait. Készíts egy munkadarabot, amit be tudsz mutatni. (Kiskosár fonás, mini kopjafa kifaragása. Stb.)
- Ismerd a népművészet főbb ágait:
  - népköltészet, népzene, néptánc, népviselet, népi díszítőművészet. (Népi kismesterségek: **kosár-gyékényfonás, fazekasok, fafaragók, bőrdíszműves, nemezkészítők, ékszerkészítők (lószőr, gyöngy), szövők, hímzők**)

(2 pont) 2. próbásoknak

(a többi „választható”)

- Ismerd három különböző kismesterség alapjait, mindháromból mutass be munkadarabot! 2 pont
- Tanítsd meg társaidnak valamelyik kismesterség alapjait! 2 pont
- Ismerd a kismesterségek eredetét! 2 pont
- Tegyél hivatalos vizsgát valamely kismesterségből, folyamatosan segíts társaidnak elsajátítani azokat. 2 pont

HUMORZSÁK

Az öreg székely kegyetlenül be van nyomva, mint a rajzszög, s a kocsmából hazafelé tart a szekéren bóbiskolva. Ezt meglátja a rendőr, s megállítja a fogatot.

- Bátyám, maga olyan részeg, hogy majd lefordul a kocsiról, szerencsétlen ló meg csak megy a

feje után, még baleset lesz belőle.
Az öreg székely csak mordul rá egyet. A rendőr intézkedés gyanánt a következőket mondja:
- Bátyám, látva a jelenleg állapotát, mit szólna ahhoz, ha most elvinném a lovát?
A székely meghúzza a vállát, s közli :
- Mit szólhatnék? Rendőr vejem még úgysem volt!

*****

A székely a megrakott szekerekével, nagyon nehezen caplat fel az emelkedőn. Felérvén így szól:
- Hú, ennyire még sosem izzadtam meg!
- Én sem - mondta a ló.
- Még sosem hallottam lovat beszélni!
- Én sem - mondta a szekér.

KISCSERKÉSZ

- AGYTORNA -

MÁRCIUSI REJTVÉNY: FIGYELŐ

HELYES MEGFEJTŐ: TANAI GABRIELLA. GRATULÁLUNK! TERMÉSZETESEN A KÉPESLAPOT ALKALOM ADTÁN ÁTADJUK!

MÁJUSI REJTVÉNY: HOGY FOLYTATÓDIK: „LEVELES A MÁJUS, VIRÁGOS...”?

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: MÁJUS 26.

BEKÜLDÉSI CÍM: klarigorama@gmail.com

Minden beküldő az 1933-as gödöllői jamboree képeslapját kapja ajándékba!

EGY KUTYA A KONYHÁBAN...

- KÖNNYEN, GYEREKKEZEK ÁLTAL KÉSZÍTHETŐ -

Márvány muffin-

Hozzávalók:

A márvány muffin a márványsütemények módszerével készül, azaz egy világos és egy sötét tésztát keverünk össze a muffin sütőforma mélyedéseiben. Egyszerűen elkészíthető recept, a végeredmény pedig egy szaftos és látványos muffin.

Hozzávalók:

- 27 dkg liszt
- 2 tk sütőpor
- 1/2 tk szódabikarbóna
- 1 tojás
- 15 dkg cukor
- 1 cs vaníliáscukor
- 125 gr puha vaj
- 250 ml kefir + 2 ek kefir
- 2 ek kakaó
- tetejére: porcukor vagy csokimáz

Elkészítés:

1. A lisztet mérjük ki, keverjük el a sütőporral és a szódabikarbónával. A muffin sütőforma mélyedéseit béleljük ki muffinpapírral.
2. Géppel keverjük el a tojást, vaját, cukrot és vaníliacukrot. Adagolva keverjük hozzá a kefírt, majd dolgozzuk hozzá a lisztet.
3. A masszát válasszuk ketté. Az egyik felébe keverjük a szitált kakaót és a 2 ek kefírt.
4. Az előkészített muffinforma mélyedésekbe osszuk el egyenlően először a világos tésztát, majd rá a kakaósat. Kisvillával vagy fanyárssal keverjük át mindegyik adagot spirálszerűen.
5. Süssük a muffint 175 fokos sütőben kb. 25 percig. Ha kihűlt, porcukorral megszórva vagy csokimázzal megkenve tálalhatjuk.

Jó étvágyat- kívánunk!